

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМ З ШАСІ В ПОЛЬОТІ

При вивченні особливих випадків в польоті (ОВП) важливим є статистичний аналіз, визначення та систематизація факторів, що впливають на виникнення особливого випадку в польоті. Основними джерелами статистичної інформації для аналізу авіаційних подій (АП) в Україні, країнах СНД, Європи та в усьому світі є: інформаційні бюлетені про стан безпеки польотів цивільних повітряних суден (ПС) України, сайт Aviation Safety Network (база даних з авіаційної безпеки, оновлюється раз на тиждень, містить статистичні дані за різними типами повітряних суден (ПС) з 1943 року), сайт EASA European Aviation Safety Agency (розподіл авіаційних подій 1998-2007 рр у країнах Європи та світу) та інші.

За даними сайту Aviation Safety Network аналіз АП в період з 2005 по 2009 року показав, що на етапі зльоту та посадки повітряного судна кількість АП складає 23% від загальної кількості (на етапі зльоту - 6% (238) авіаційних подій, на етапі набору висоти – 10% (399), у горизонтальному польоті 47%(2013), на етапі зниження 20% (815) та на етапі приземлення 17% (708). Відмова шасі – один з особливих випадків в польоті, який має місце на етапах зльоту та посадки ПС. Проведений аналіз причин і наслідків виникнення проблем з шасі (рис.1).

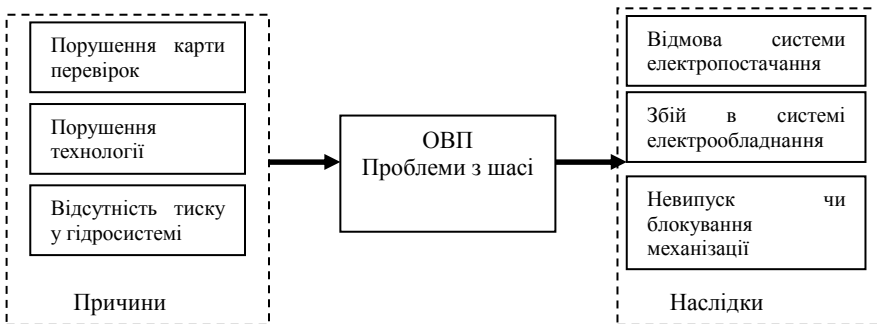

Рис.1 Причини і наслідки відмови шасі

Побудовані алгоритми дій екіпажу повітряного судна та авіадиспетчера при виникненні ОВП (проблеми з шасі) та розроблені детерміновані моделі прийняття рішень людиною-оператором та розвитку ОВП за допомогою методів мережевого планування та теорії графів. Моделі розвитку позаштатних польотних ситуацій доцільно використовувати в складі системи підтримки прийняття рішень, що дасть авіаційному оператору можливість кількісно оцінювати можливі варіанти розвитку ОВП.

Науковий керівник – Т.Ф.Шмельова, к.т.н.